

Viktige regler om skoletilhørighet

Nærskoleprinsippet

Nærskoleprinsippet er nedfelt i opplæringsloven § 8-1 første ledd og i forarbeidene til opplæringsloven i Odelstingsproposisjon nr. 46 (1997-98), se utdrag nedenfor. Der står det at elevene har rett til å gå på nærskolen. Vurderingen av hvilken skole som er elevens nærskole skal ta utgangspunkt i avstand til skolen fra elevens bosted, men også andre forhold skal vurderes. Andre forhold er blant annet trygge skoleveier, søskentilhørighet, samlede nærmiljøer, kapasiteten på skolen eller særlige individuelle hensyn.

Veiledende inntaksområder

I Oslo kommune er det utarbeidet veiledende inntaksområder, som knytter hver enkelt adresse i kommunen til en skole med barnetrinn. De veiledende inntaksområdene er utformet i tråd med nærskoleprinsippet.

Skoler med barnetrinn avgir til bestemte skoler med ungdomstrinn, dersom skolen ikke har ungdomstrinn selv. Du kan lese mer om dette på Oslo kommunes hjemmesider om skole og utdanning.

- [Veiledende inntaksområder for skoler med barnetrinn](#)
- [Hvilke ungdomsskoler barneskolene avgir elever til](#)

Når det bygges nye skoler, eller en skole har for mange elever, kan Utdanningsetaten endre inntaksområdene. I enkelte tilfeller kan det likevel forekomme at det bor flere elever i en skoles inntaksområde enn skolen har plass til.

Nærskolevedtaket

Den enkelte elevs nærskoletilhørighet blir endelig bestemt ved et enkeltvedtak om nærskole. Når skolene fastsetter elevenes nærskoletilhørighet tar de utgangspunkt i de veiledende inntaksområdene. Elevene vil få plass på skolen de sogner til ifølge de veiledende inntaksområdene, så lenge det er plass på skolen. Hvis det ikke er plass på skolen, vil noen av elevene i skolens inntaksområde få plass på nærmeste naboskole med ledig plass.

Skolebytte

Ifølge opplæringsloven § 8-1 tredje ledd og Oslo kommunes forskrift om skolebytteregler, kan man søke om å gå på en annen skole enn nærskolen. Du finner søknadsskjema og informasjon om hvordan du kan søke på [denne nettsiden](#).

Dersom det er mer enn to ledige plasser på trinnet på skolen det søkes til, skal søknaden innvilges. Hvis skolen har mindre enn tre ledige plasser på trinnet, vil skolen gi avslag på søknaden. Dersom det er flere søknader enn skolen skal innvilge, skal skolen rangere søknadene etter kriteriene som er gitt i forskrift om skolebytteregler

Kapasitetsvurdering

Ved fastsetting av skolens kapasitet på det aktuelle årstrinnet, må skolen vurdere flere lovfestede begrensninger. Skolen må blant annet vurdere størrelsen på disponible arealer sett i lys av hvordan trinnet organiseres, hensynet til pedagogisk forsvarlige grupper, forsvarlig inn klima og brannsikkerhet. Se nedenfor for henvisninger til lov og regelverk.

Flytting ut av en skoles inntaksområde

Når en elev flytter ut av en skoles inntaksområde, har ikke lenger eleven nærskoletilhørighet til den skolen. Dette for å frigjøre plass for elever som bor i skolens inntaksområde. Elev/foresatte skal derfor melde fra om flytting til skolen eleven går på. Dersom elevens nye adresse sogner til en annen skole, vil eleven få nytt nærskolevedtak av skolen elevens nye adresse sogner til.

Dersom elev/foresatte ønsker at eleven skal fortsette på elevens tidligere nærskole, må elev/foresatte søke om dette. Søknaden sendes til tidligere nærskole, og behandles på samme måte som andre søknader om skolebytte, se ovenfor.

Utdrag fra relevant regelverk:

Nærskoleprinsippet

I opplæringsloven § 8-1 første ledd står det:

"Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til."

Dette er utdypet i merknadene til opplæringslovens § 8-1 i Odelstingsproposisjon nr. 46 (1997-98), der står det:

"(...) Ein grunnskoleelev skal ha rett til å gå på den nærmaste skolen. Det vil seie at arbeidet til kommunen med å fordele elevane mellom dei tilgjengelege skolane skal ta utgangspunkt i eit prinsipp om at eleven skal gå på den nærmaste skolen. Dette utgangspunktet gjeld også elevar som har behov for spesialundervisning. Vurderinga av kva for skole som er nærmast, skal ta utgangspunkt i geografiske forhold, men skal også ta omsyn til andre relevante forhold, til dømes om sysken er plasserte på den same skolen, kapasiteten på skolane og om skolevegen er farleg. (...)"

Skolebytte

I opplæringsloven § 8-1 tredje ledd står det:

"Etter søknad kan eleven takast inn på annan skole enn den eleven soknar til."

I Oslo kommune er dette nærmere regulert i forskrift om skolebytteregler for Oslo kommunes grunnskoler, Oslo. I forskriften står det:

"§ 4.Vilkår for behandling av søknader om skolebytte.

- 1) Søknad om skolebytte sendes den skolen det søkes til. Rektor ved den skolen det søkes til fatter vedtak i søknader om skolebytte.
- 2) Dersom skolen ikke har ledig kapasitet til å ta inn samtlige som søker skolebytte, skal det legges vekt på følgende forhold ved rangering av søkere:
 - bostedets nærhet til skolen
 - søsken ved skolen
 - trafikk- og sikkerhetsmessige forhold
 - sosiale og/eller medisinske forhold
 - søker mener at den ønskede skolen er bedre tilpasset barnets behov enn innskrivningsskolen
 - praktiske hensyn; nærhet til foresattes arbeidssted, søskens barnehage m.m.
- 3) Ved søknad om skolebytte der elevens skolevei vil overstige skyssgrensen på 2 km for 1. klasse/førskolen og 4 km for 2.-10. klasse, skal den skolen som eleven flytter til, som hovedregel dekke skysskostnadene.

(...)

§ 6.Flytting ut av skolens veiledende inntaksområde

Vilkår for behandling av søknad om skolebytte gjelder også for søknad om fortsatt skoleplass ved en skole etter flytting ut av skolens veiledende inntaksområde."

Regler som setter begrensninger på skolenes kapasitet

I opplæringsloven § 8-2 står det:

"Elevane kan delast i grupper etter behov. Gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg. Organiseringa skal vareta elevane sitt behov for sosialt tilhør.

Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør."

I opplæringsloven § 9 A-7 står det:

"Skolane skal planleggjast, byggjast tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal være i samsvar med det faglige normene som fagmyndighetene til kvar tid anbefaler. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.”

I Helsedirektoratets veileder til lov og forskrift, Miljø og helse i skolen, står det:

”Når en klasse/elevgruppe disponerer tilleggsarealer (grupperom, formidlingsrom eller andre rom) i nærheten av klasserommet/hovedrommet, må klasserommet/hovedrommet planlegges etter en arealnorm på minimum 2 m² pr. elev.

...

Dersom klassen/elevgruppen ikke disponerer tilleggsarealer i nærhet til klasserommet/hovedrommet, bør arealet være større, helst opp mot 2,5 m² pr. elev. Areal for ansatte kommer i tillegg til arealnormen i avsnittet over.”

Forskrift om brannforebygging § 11

”Den som har rett til å bruke et byggverk skal:

- a) sørge for at byggverket brukes i samsvar med kravene til brannsikkerhet som gjelder for byggverket*
 - b) unngå unødig risiko for brann, og sørge for at rømningsveiene opprettholder sin funksjon, herunder at fremkommeligheten ikke reduseres*
- (...)”*